

TÀI LIỆU DỊCH TLD-05

TRÔNG ĐỢI TẬP CẬN BÌNH CẢI CÁCH CHÍNH TRỊ? Cải cách kinh tế thành công thì mới có cơ hội

Lý Thành

Một ấn phẩm của VEPR

Trông đợi Tập Cận Bình cải cách chính trị?

Cải cách kinh tế thành công thì mới có cơ hội¹

Lý Thành²

Biên dịch: *Phạm Sỹ Thành*³

Hiệu đính: *Nguyễn Thị Thanh Tú*⁴

Quan điểm được trình bày trong bài viết này là của (các) tác giả và không nhất thiết phản ánh quan điểm của dịch giả hoặc VEPR và VCES.

1 Bài viết này do phóng viên Kha Vũ Sánh thực hiện dựa trên bài phỏng vấn Lý Thành, nguyên văn được đăng tại địa chỉ website:

<http://www.brookings.edu/zh-cn/research/interviews/2014/02/24-chinese-political-economic-reform-li>

2 Lý Thành (Li Cheng): Nghiên cứu viên cao cấp về chính sách ngoại giao, Giám đốc Trung tâm Trung Quốc John L.Thornton ([John L. Thornton China Center](#)), Viện Brookings (Hoa Kỳ).

3 Giám đốc Chương trình Nghiên cứu Kinh tế Trung Quốc (VCES) thuộc Viện Nghiên cứu Kinh tế và Chính sách (VEPR). Email: pham.sythanh@vepr.org.vn

4 Nghiên cứu viên Chương trình Nghiên cứu Kinh tế Trung Quốc (VCES) thuộc Viện Nghiên cứu Kinh tế và Chính sách (VEPR). Email: nguyen.thanhtu@vepr.org.vn

Tóm tắt

Hội nghị Trung ương 3 khóa XVIII tập trung thảo luận về cải cách kinh tế, tuy có liên quan đến nhiều lĩnh vực (cải cách), nhưng ngoài cải cách chế độ tư pháp ra, hầu như chưa thấy xuất hiện những nội dung cải cách chính trị khác. Khi trả lời phỏng vấn báo “Waican” (《外参》), Lý Thành cho rằng, chính trị và kinh tế có quan hệ mật thiết với nhau, nếu sau 2-3 năm nữa cải cách kinh tế được thực hiện thành công, Tập Cận Bình tích lũy được nguồn vốn chính trị, có khả năng (ông) sẽ thúc đẩy cải cách trên các bình diện khác. Bài viết được thực hiện sau Hội nghị Trung ương 3 khóa XVIII Đảng Cộng sản Trung Quốc tháng 11/2013.

Trước khi diễn ra Hội nghị Trung ương 3 khóa XVIII Đảng Cộng sản Trung Quốc, có ba luồng quan điểm bi quan phổ biến về việc Trung Quốc có thể thúc đẩy các cải cách kinh tế hay không. Luồng quan điểm thứ nhất cho rằng, khi chính phủ Trung Quốc hi vọng có thể thúc đẩy các cải cách theo hướng thị trường hóa, họ sẽ phải đối mặt với sự ngăn cản từ các nhóm lợi ích đã định hình, trong đó doanh nghiệp nhà nước (SOEs) là nhóm có tiếng nói lớn nhất. Luồng quan điểm thứ hai cho rằng, Trung Quốc sẽ không thực thi các cải cách thực sự có ý nghĩa về chính trị và tư pháp, Tập Cận Bình có khuynh hướng (là một nhà lãnh đạo) theo đuôi bảo thủ về chính trị và tự do về kinh tế. Hơn nữa, trong số 7 Ủy viên Thường vụ Bộ Chính trị của Trung Quốc không có ai tỏ ra hào hứng với cải cách chính trị. Có thể nói toàn bộ hệ thống lãnh đạo cấp cao của Trung Quốc đều là những người có quan điểm chính trị bảo thủ.

Luồng quan điểm thứ ba cho rằng, trong số các chính sách mới và các nhiệm vụ được ưu tiên, tập thể lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung Quốc – đặc biệt là nhóm 25 Ủy viên Bộ Chính trị – khó có thể đạt được sự đồng thuận, điều này sẽ ảnh hưởng đến hiệu quả của các chính sách được thực thi. Tuy nhiên, Lý Thành (Li Cheng), Giám đốc Trung tâm Trung Quốc John L.Thornton, hoàn toàn không bi quan về Hội nghị Trung ương 3 khóa XVIII. Giải thích điều này, ông cho rằng, những quan điểm bi quan nêu trên hoàn toàn chưa suy tính đến các nhân tố quan trọng như động lực của các phe nhóm trong nội bộ tầng lớp lãnh đạo, cảm nhận cấp bách về thời cuộc hiện nay hay như việc (lãnh đạo Trung Quốc) sẽ phải đưa ra các cải cách mạnh mẽ nhằm lấy lòng dân chúng.

Đối với luồng quan điểm thứ nhất, những xu thế gần đây nhất cho thấy trở ngại từ các nhóm lợi ích đã định hình không khó khắc chế như người ta vẫn thường đồn thổi, nhóm Thái tử đảng của Tập Cận Bình và Vương Kỳ Sinh hiện nay đã có nhiều vốn liếng chính trị hơn để kiểm soát và quản lý SOEs. Luồng quan điểm thứ hai thì đã xem nhẹ tầm quan trọng của việc thực thi các cải cách đối với tầng lớp lãnh đạo Trung Quốc, cũng chưa đánh giá đúng mức việc thúc đẩy cải cách thị trường hóa sẽ dẫn tới các cải cách chính trị.

Tiếp đó, các Ủy viên Bộ Chính trị cũng không khó đạt được sự đồng thuận như mọi người lầm tưởng. Trên thực tế, giữa Tập Cận Bình và Lý Khắc Cường dường như có quan hệ đối tác hợp tác. Chẳng hạn, bề ngoài (chúng ta) tưởng rằng Lý Khắc Cường thúc đẩy (hình thành) Khu thương mại tự do Thượng Hải, nhưng thực tế lực lượng thúc đẩy chính ở đây lại là đội ngũ của Giang Trạch Dân. Nhóm này không chỉ có tầm ảnh hưởng quan trọng đối với Thượng Hải, mà còn là một nhóm có quan hệ lợi ích.

Tập Cận Bình chịu áp lực phải thực hiện cải cách

Cách nhìn lạc quan trước Hội nghị Trung ương 3 khóa XVIII của Lý Thành sau Hội nghị sẽ được chứng minh là đúng, với bốn nguyên do. Thứ nhất, tầng lớp lãnh đạo mới của Đảng Cộng sản Trung Quốc đã có sự thay đổi; thứ hai, sự xuất hiện của vụ án Bạc Hy Lai; thứ ba, chuyển đổi kinh tế bắt buộc phải khởi sắc; thứ tư, trong bối cảnh cạnh tranh quyền lực và cuộc chơi (game) giữa các phe phái tại Trung Quốc, Tập Cận Bình sẽ làm nhiều việc để lấy lòng dân thông qua quyền lực lớn từ phe phái của mình.

Về luồng quan điểm thứ nhất, mỗi một lãnh đạo mới của Trung Quốc, sau khi nhậm chức đều có một chính sách mới. Họ (những nhà lãnh đạo mới) bắt buộc phải làm như vậy, họ bắt buộc phải khác với những người tiền nhiệm của mình. Do đó mới có câu “quan mới nhậm chức, cũng thường tích cực”.

Việc tích cực đầu tiên mà Tập Cận Bình có thể sẽ làm là chống tham nhũng một cách quyết liệt, việc thứ hai là công khai xét xử Bạc Hy Lai và khép lại thành công vụ án này, việc thứ ba là đi sâu cải cách toàn diện theo hướng thị trường hóa. Ba việc này sẽ giúp cho Tập Cận Bình nhận được sự ủng hộ cần thiết của quần chúng, đồng thời củng cố hơn nữa quyền lực trong Đảng của ông.

“Tập Cận Bình hy vọng đạt được thành tựu kinh tế to lớn, đề ra ‘Giấc mộng Trung Hoa’ và coi đây là sự phục hưng của dân tộc Trung Hoa, đồng thời cũng cho rằng đây là lối sống cần có của tầng lớp trung lưu mới nổi tại Trung Quốc, mục tiêu chính sách kinh tế mới của

Tập Cận Bình là đảm bảo để khu vực doanh nghiệp tư nhân trở thành động lực mang tính quyết định của kinh tế Trung Quốc, giúp tầng lớp trung lưu có niềm tin, và đem lại hy vọng gia nhập hàng ngũ trung lưu cho ngày càng nhiều những người thuộc tầng lớp dưới”.

Vụ án Bạc Hy Lai đã thôi thúc Đảng Cộng sản Trung Quốc phải tiến hành cải cách. Bởi vì khi xảy ra sự kiện này, tính chính danh của Đảng Cộng sản Trung Quốc đã vấp phải những thách thức vô cùng to lớn. Về mặt kinh tế, Trung Quốc đang ở trong giai đoạn chuyển đổi, nhưng những ý tưởng và học thuyết thì hoàn toàn không ăn nhập gì với thực trạng chính trị, kinh tế, xã hội (của Trung Quốc) hiện nay. Đặc biệt là về kinh tế, tình hình “kinh tế nhà nước mở rộng, kinh tế tư nhân thu hẹp” (*quốc tiến dân thoái*), sự độc quyền của doanh nghiệp trung ương, sự đình trệ của doanh nghiệp tư nhân cùng sự bất mãn của tầng lớp trung lưu trong mấy năm trở lại đây đều là những điều phương hại đến tiến trình chuyển đổi kinh tế của Trung Quốc. Những nguồn lợi từ cải cách trước đây nay đã đi tới hồi kết, mô hình dựa vào xuất khẩu và lao động giá rẻ để thúc đẩy tăng trưởng đã có những thay đổi. Do vậy, (Trung Quốc) buộc phải cải cách mô hình phát triển kinh tế hiện thời, chuyển hướng sang nền kinh tế chủ yếu dựa vào tiêu dùng và sáng tạo. Nếu cứ kéo dài độc quyền sẽ chẳng bao giờ có nhu cầu phải sáng tạo và đổi mới.

Hiện nay, do tình trạng độc quyền của nhà nước về mặt kinh tế, đại bộ phận tầng lớp trung lưu và doanh nghiệp tư nhân không có nơi nào để đầu tư, chỉ còn biết đổ tiền vào lĩnh vực bất động sản, dẫn đến tình trạng đầu tư quá mức trong lĩnh vực này. Điều này không những tạo ra bong bóng bất động sản mà còn dẫn đến tình trạng dư thừa sản lượng. Ngoài ra, nợ địa phương đang gia tăng chóng vánh, ngân hàng mờ (*shadow banking*) cũng tồn tại khắp nơi. Đây đều là những vấn đề lớn của nền kinh tế mà Trung Quốc cần thay đổi.

Áp lực cuộc chơi giữa các phe nhóm cũng thôi thúc Tập Cận Bình phải tiến hành cải cách. “Chính trị Trung Quốc từ chỗ 10 năm mới thay đổi một đội ngũ lãnh đạo như trước kia, nay chuyển thành 5 năm thay một lần, đội ngũ lãnh đạo Trung Quốc được bầu tại Đại hội XVIII trên thực tế khó có thể gọi là thế hệ lãnh đạo thứ 5, mà có lẽ nên gọi là thế hệ 4½, bởi lẽ, nếu những người sinh vào thập niên 1940 là thế hệ thứ 4, thập niên 1950 là thế hệ thứ 5 thì có tới 5/7 Ủy viên Thường vụ Bộ Chính trị Trung Quốc (hiện nay) đều thuộc thế hệ thứ 4”. Đối với ban lãnh đạo Đảng Cộng sản Trung Quốc hiện nay, do sau 4 năm nữa, phần lớn trong số họ sẽ được thay bởi những người khác, nên từ bây giờ đã bắt đầu một đợt cạnh tranh mới.

Điều này tạo ra áp lực rất lớn đối với Tập Cận Bình. Tại Đại hội XVIII có một hiện tượng hết sức trùng hợp: trong số các Ủy viên Thường vụ Bộ Chính trị, tỉ lệ giữa số người

thuộc phe Giang Trạch Dân và Hồ Cẩm Đào là 6:1, phía Hồ Cẩm Đào chỉ có một đại diện là Lý Khắc Cường. “Đây là một điểm quan sát then chốt để nghiên cứu về Trung Quốc (hiện nay), điều này đem lại cho Tập Cận Bình một quyền lực to lớn, nhưng đồng thời cũng phá vỡ thế cân bằng vốn có ở tầng lớp lãnh đạo cấp cao. Tuy nhiên, tình hình các phe nhóm lại tương đối cân bằng trong số 25 người ở Bộ Chính trị. Ngoài ra, đa phần Ủy viên Trung ương hiện nay đều thuộc phe Hồ Cẩm Đào – hay còn gọi là nhóm Đoàn phái – do đó, đây là một áp lực rất lớn buộc Tập Cận Bình phải tiến hành cải cách kinh tế, dựa vào những thành công trên lĩnh vực cải cách này để giành lấy quyền chủ động về (bố trí) nhân sự”.

Kinh tế, chính trị có quan hệ mật thiết với nhau

Hiện nay, muốn được lòng dân, Đảng Cộng sản Trung Quốc chỉ có thể bắt tay vào hai việc. Một là chủ nghĩa dân tộc. Hai là chính sách kinh tế. Ở nước Trung Quốc do phái Thái tử đảng nắm quyền, ít nhất hiện nay sẽ không có cải cách chính trị, bởi lẽ, nếu tiến hành cải cách chính trị hoặc bầu cử trong Đảng, phái này sẽ gặp bất lợi lớn. Nhưng nếu những người như Lý Nguyên Triều, Uông Dương được bầu vào Thường vụ Bộ Chính trị thì sự thể có lẽ sẽ khác, (họ) sẽ đề cao cải cách chính trị.

“Bộ ba ăn ý hiện nay: Tập Cận Bình – Vương Kỳ Sơn – Du Chính Thanh đều là hạt nhân của nhóm Thái tử đảng, hướng hồ còn có ba người của phe Giang Trạch Dân: Trương Đức Giang, Trương Cao Lệ, Lưu Vân Sơn. Ba người này đều là những nhân vật sừng sỏ của Trung Quốc trong lĩnh vực kinh tế, nên họ nhất định sẽ thúc đẩy các chính sách kinh tế có tầm nhìn xa, liên quan đến nhiều lĩnh vực. Nhưng khó lòng tiến hành cải cách chính trị toàn diện”.

Tuy nhiên, những thay đổi mà ban lãnh đạo mới thực hiện về chính sách kinh tế, đặc biệt là những thay đổi trong cải cách tài chính – tiền tệ, sự kiểm soát đối với SOEs thuộc trung ương, hay cho phép doanh nghiệp tư nhân phát triển lớn mạnh v.v. vẫn có khả năng tác động tới cải cách chính trị của Trung Quốc trong tương lai. Nếu gắn kinh tế và chính trị với nhau, những chính sách kinh tế mới này sẽ có ý nghĩa chính trị. Vì vậy, việc Tập Cận Bình lựa chọn bắt đầu cải cách từ lĩnh vực kinh tế là hoàn toàn dễ hiểu.

“Hơn nữa, tại Hội nghị Trung ương 3 khóa XVIII, đã có những cải cách hết sức rõ rệt về mặt tư pháp, đặc biệt là rất nhiều nội hàm của tư pháp độc lập đã được cụ thể hóa như lãnh đạo theo ngành dọc trong tư pháp, đánh giá chất lượng của luật sư và quan tòa, đề cao tính tôn nghiêm của pháp luật, tất cả những điều này đều có sự khác biệt lớn so với ‘Văn kiện số

9’ trước kia”. Đương nhiên, (những cải cách này) cũng có thể do đối thủ của Tập Cận Bình đưa ra nên cũng có thể là kết quả của sự nhượng bộ. Song nhiều khả năng (những điều này) do chính ông Tập Cận Bình đề xuất.

Hội nghị Trung ương 3 khóa XVIII đề ra những chính sách kinh tế toàn diện và cởi mở hơn. Trong đó bao gồm khuyến khích đầu tư tư nhân như việc cho phép tư nhân đổ vốn vào các ngân hàng thương mại quy mô vừa và nhỏ, mở cửa cho phép vốn tư nhân đổ vào các ngành đường sắt, y tế v.v. Chỉ có điều, hiện nay đa phần những doanh nghiệp tư nhân có khả năng tham gia đầu tư (vào các ngành này) đều có quan hệ tốt với giới quan chức, thậm chí có thể là các doanh nghiệp có vốn của người thân các quan chức cấp cao. Các doanh nghiệp tư nhân quy mô lớn một chút quả thực ở vào vị trí cạnh tranh tương đối có lợi, nhưng vào mùng 1 tháng 8 năm 2013, chính phủ Trung Quốc đã tuyên bố sẽ hỗ trợ, giúp đỡ các doanh nghiệp nhỏ và miễn thuế hoàn toàn đối với doanh nghiệp siêu nhỏ. Chính sách này hướng tới 6 triệu doanh nghiệp thuộc nhóm này.

“Toàn bộ cải cách kinh tế này, chính là thông qua cải cách lĩnh vực tài chính – tiền tệ để cấp tín dụng cho doanh nghiệp vừa và nhỏ dưới nhiều cách thức, đồng thời tạo cho chúng một cơ hội cạnh tranh công bằng, mở cửa ngành tài chính – tiền tệ cho phép doanh nghiệp tư nhân, ngân hàng có vốn nước ngoài tiến vào lĩnh vực này. Như vậy mới có thể thay đổi việc vay tín dụng thông qua chính sách của hệ thống ngân hàng thương mại nhà nước hiện nay, mà kết quả của hiện tượng này thường là dẫn đến tham nhũng, hối lộ và sự độc quyền của SOE thuộc trung ương. Vì thế, đây là các chính sách có lợi cho sự phát triển của doanh nghiệp tư nhân và có ích cho sự phát triển của ngành dịch vụ.”

Một quyết định quan trọng của Hội nghị Trung ương 3 khóa XVIII là cho phép đưa đất ở nông thôn vào giao dịch tại thị trường thứ cấp. Chính sách mới nới lỏng việc cho thuê, nhượng lại và lấy đất góp cổ phần đối với đất dùng cho mục đích xây dựng tại nông thôn, qua đó trực tiếp đưa 50 triệu mẫu đất loại này vào thị trường giao dịch. Ngoài ra, chính sách mới còn trao trả quyền thế chấp đất canh tác cho nông dân, và thí điểm chuyển nhượng, cho thuê đối với 200 triệu mẫu đất dùng cho mục đích xây dựng nhà ở tại nông thôn.

Mặc dù đây là một hoạch định mang tính vĩ mô, trong quá trình thực thi cụ thể sẽ gặp phải những trở ngại gì vẫn chưa ai có thể tiên liệu, nhưng nếu nhìn lại cải cách năm 1978, ban đầu cũng có nhiều nghi ngờ, cuối cùng cải cách vẫn được thực hiện. Còn những cải cách mang tính tổng hợp hiện nay có thể đem lại cơ hội cho những nhóm yếm thế trong xã hội... Đây vốn là những thay đổi chính sách vô cùng tích cực.

Nếu cải cách kinh tế thành công sau 2-3 năm nữa, Tập Cận Bình tích lũy được nguồn vốn chính trị, có khả năng ông sẽ thúc đẩy cải cách trên các phương diện khác. Hiện nay giới trí thức và lãnh đạo Trung Quốc đã có chung một nhận thức, đó là kinh tế và chính trị có mối quan hệ chặt chẽ không thể tách rời, nếu (Trung Quốc) có thể xây dựng thành công một nền kinh tế dựa vào hoạt động sáng tạo thì tất yếu sẽ dẫn đến sự cởi mở hơn về chính trị. Chẳng hạn, muốn ngành dịch vụ phát triển mạnh mẽ liên tục, bắt buộc phải đề cao tầm quan trọng của luật pháp, nếu muốn hình thành một xã hội trung lưu thì bắt buộc cũng phải có sự phát triển tương ứng của một xã hội dân sự.

“Nghị quyết của Hội nghị Trung ương 3 khóa XVIII nhắc đến việc phải giúp đỡ, làm sống dậy, (tạo điều kiện để) các tổ chức xã hội hoạt động năng động. Tổ chức xã hội chính là xã hội dân sự, điều này cũng đi ngược lại với các nội dung của ‘7 điều không được nói’ và ‘Văn kiện số 9’. Những điều này cho thấy Tập Cận Bình (có lẽ) đã ém sẵn nhiều quân bài, có một khả năng rất lớn vẫn bỏ ngỏ cho việc thực thi cải cách chính trị”.

Để thể hiện quyết tâm cải cách, ngày trước Tưởng Kinh Quốc bắt đầu từ việc cải cách thị trường tài chính tiền tệ, đẩy mạnh chống tham nhũng, sau đó thúc đẩy khôi phục và chấn hưng kinh tế, tiếp đó thực thi cải cách chính trị, tuyên bố “bỏ giới nghiêm”, nói lỏng lệnh cấm lập đảng, cấm (tự do) báo chí. Cách làm của Tập Cận Bình hiện nay có những điểm giống với Tưởng Kinh Quốc, mặc dù có rất nhiều nhân tố sẽ can thiệp vào tiến trình lịch sử của Trung Quốc, nhưng nếu Trung Quốc phát triển ổn định, thì khả năng đi tới cải cách chính trị là khó tránh khỏi.

Tập Cận Bình muốn làm như Mao Trạch Đông?

Sau khi nhậm chức, Tập Cận Bình đã có một số tuyên bố mang tư tưởng của Mao Trạch Đông, được nhận định là (người) sẽ giương cao ngọn cờ của Mao Trạch Đông, những người phê phán điều này lo ngại rằng Trung Quốc dưới sự lãnh đạo của Tập Cận Bình sẽ càng bảo thủ hơn và sẽ quay lại con đường cũ.

Hiện nay, một điều rất rõ ràng là Tập Cận Bình chưa muốn cải cách chính trị, trong văn kiện Hội nghị Trung ương 3 khóa XVIII hoàn toàn không đề cập đến vấn đề dân chủ trong Đảng, việc kiểm soát trong Đảng và quản lý đối với truyền thông cũng nghiêm ngặt hơn. “Tập Cận Bình có khuynh hướng của Mao Trạch Đông, đó quả thực là một điều đáng lo ngại, nhưng mỗi nhà lãnh đạo trước khi lên nhậm chức đều có rất nhiều lựa chọn, vì thế việc bình luận xem liệu Tập Cận Bình có đi theo con đường của Mao Trạch Đông hay không e rằng

vẫn còn hơi sớm, ít nhất là không có nhiều dấu hiệu thể hiện điều này ở trong Nghị quyết của Hội nghị Trung ương 3, trái lại (chúng ta) còn nhìn thấy nhiều cải cách của Đặng Tiểu Bình hơn”.

Hiện nay, cần có một quá trình quan sát đủ dài đối với những việc mà Tập Cận Bình sẽ làm, vẫn phải xem xét tình hình của 2-3 năm tới, nhưng việc Tập Cận Bình bắt đầu cải cách từ sự độc lập của ngành tư pháp là một lựa chọn cao tay, cải cách tư pháp chính là một bộ phận của cải cách chính trị; bộ phận cấu thành quan trọng của dân chủ chính là pháp trị. Đảng Cộng sản Trung Quốc hiện nay không những không đề cập đến hai bộ phận cấu thành khác (của dân chủ) mà còn phải hết sức cẩn thận là dân chủ trong Đảng và mở cửa truyền thông.

Một số trí thức có quan điểm tương đối dè dặt đối với việc xem xét Tập Cận Bình sau này có tiến hành cải cách chính trị hay không, thậm chí một số còn không có chút hy vọng nào vào điều này. Nếu hiện nay mở cửa với truyền thông, hoặc lập tức thực hiện dân chủ trong Đảng thì hoàn toàn không có lợi cho Tập Cận Bình. Vì trong số hơn 370 Ủy viên Trung ương Đảng, số người thuộc phe Hồ Cẩm Đào chiếm hơn nửa, nên dân chủ trong Đảng là chủ đề không được phép nhắc đến hiện nay. Nhưng nếu cải cách kinh tế có thể đạt được những thành tựu rõ rệt trong 2-3 năm tới, cộng thêm việc chuẩn bị nhân sự mà Tập Cận Bình đang tiến hành hiện nay, dự kiến Tập Cận Bình sẽ có vị trí vô cùng có lợi trong vòng cạnh tranh nhiệm kỳ tiếp theo, điều này sẽ đem lại cho ông uy tín trong Đảng, và có lợi cho cải cách.

“Chủ đề của toàn bộ Hội nghị Trung ương 3 là cải cách, chứ không phải là cách mạng, (điều này) không giống như Mao Trạch Đông, có thể nói, đây là kết quả của sự lãnh đạo tập thể, cũng có thể nói là Tập Cận Bình đã nhận thức được mình có sứ mệnh lịch sử mang ý nghĩa thực sự; Hội nghị Trung ương 3 đối với Tập Cận Bình là một vũ đài lịch sử lớn” .

Trên vũ đài này, Tập Cận Bình củng cố quyền lực của mình, xây dựng hai tổ chức rất quan trọng là Ủy ban An ninh Quốc gia và Nhóm lãnh đạo đi sâu cải cách toàn diện. Hai tổ chức này có thể đều sẽ do Tập Cận Bình đứng đầu, hoặc ít nhất ông cũng sẽ phải nắm quyền tại Ủy ban An ninh Quốc gia¹. Nếu Nhóm lãnh đạo đi sâu cải cách toàn diện do Lý Khắc Cường đứng đầu, Tập Cận Bình có thể cũng sẽ bố trí nhiều người của mình vào trong đó, đồng thời nắm quyền quản lý về nhân sự.

¹ Bài viết này được thực hiện ở thời điểm Hội nghị Trung ương 3 vừa kết thúc, đến nay Tập Cận Bình đã là người đứng đầu của cả 2 tổ chức này - ND

Trung Quốc tiến theo hướng quốc gia hóa quân đội

Hội nghị Trung ương 3 quyết định thành lập Ủy ban An ninh Quốc gia, nhằm hoàn thiện thể chế an ninh và chiến lược an ninh quốc gia. Thực tế chính trị của Trung Quốc hiện nay là Đảng lãnh đạo mọi thứ, vì thế về mặt lý thuyết, việc thành lập một cơ quan nhà nước quan trọng như thế này sẽ phải được Đại hội đại biểu Nhân dân toàn quốc (tổ chức tương đương với Quốc hội - ND) chấp thuận. Nhưng trên thực tế, Ủy ban An ninh Quốc gia là tổ chức do Đảng thiết lập, hơn nữa, điều lý thú là một cơ quan như vậy lại nằm trong hệ thống Bộ ngành của chính phủ chứ không phải hình thành trong hệ thống cơ quan bên Đảng. Điều này sẽ đem lại một thay đổi nhỏ nhưng quan trọng: đem lại quyền lực tương đối nhiều cho vị trí Chủ tịch nước.

Nếu nhìn nhận sự thành lập của Ủy ban An ninh từ góc độ khác, có thể nói Trung Quốc đã tiến một bước quan trọng theo con đường quốc gia hóa quân đội (ý chỉ việc nhà nước nắm quyền lãnh đạo quân đội thay vì Đảng nắm quyền này – ND). Mặc dù hiện nay (Trung Quốc) vẫn chưa trực tiếp bàn về việc quốc gia hóa quân đội, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 3 vẫn nêu rõ Đảng lãnh đạo quân đội, nhưng Tập Cận Bình đang nắm quân đội với tư cách là Chủ tịch nước chứ không phải tư cách Tổng Bí thư Đảng. Do vậy, điều này tương đương với việc cơ quan nhà nước sẽ điều động quân đội nhiều hơn. Ủy ban An ninh khác với Quân ủy Trung ương, đây là hai tổ chức độc lập và Ủy ban An ninh chỉ nằm trong hệ thống cơ quan của chính phủ.

GIỚI THIỆU DỰ ÁN BIÊN DỊCH TÀI LIỆU HỌC THUẬT VỀ KINH TẾ VÀ CHIẾN LƯỢC TRUNG QUỐC

Mục đích

Dự án Biên dịch tài liệu học thuật về Kinh tế và Chiến lược Trung Quốc là một dự án phi chính trị, phi thương mại và phi lợi nhuận do Chương trình Nghiên cứu Kinh tế Trung Quốc thuộc VEPR (VCES) tổ chức thực hiện nhằm mục đích cung cấp, phát triển nguồn học liệu có giá trị, cập nhật những thông tin kịp thời và có hệ thống, đồng thời cung cấp những nhận định sâu sắc về chuyên ngành nghiên cứu kinh tế và chiến lược Trung Quốc bằng tiếng Việt, góp phần thúc đẩy việc học tập, nghiên cứu các vấn đề về Trung Quốc tại Việt Nam.

Hoạt động chính

Hoạt động chính của *Dự án Biên dịch tài liệu học thuật về Kinh tế và Chiến lược của Trung Quốc* là biên dịch sang tiếng Việt và xuất bản trên website của mình các tài liệu mang tính học thuật bằng tiếng Trung, tiếng Anh về các vấn đề của Trung Quốc, trong đó chủ yếu là về lĩnh vực kinh tế, chiến lược.

Nguồn tài liệu này chủ yếu là các bài báo trên các tạp san quốc tế, các chương sách, tài liệu hội thảo khoa học hoặc các tài liệu tương ứng, đã được xuất bản bởi các nhà xuất bản, các trường đại học và viện nghiên cứu có uy tín trên thế giới.

Dự án ưu tiên biên dịch và xuất bản:

- Các bài viết mang tính nền tảng đối với lĩnh vực Kinh tế và Chiến lược của Trung Quốc;
- Các bài viết có nhiều ảnh hưởng trong lĩnh vực này;
- Các bài viết liên quan trực tiếp hoặc có ảnh hưởng, hàm ý gián tiếp đến Việt Nam;
- Các bài viết được đông đảo độc giả quan tâm.

Trang chủ VEPR: www.vepr.org.vn

Thông tin thêm về dự án: Đang cập nhật

Danh mục các bài đã xuất bản: Đang cập nhật

Theo dõi Dự án trên Facebook:

<https://www.facebook.com/DuAnBienDichKinhTeChienLuocTQ>

Mọi ý kiến đóng góp và trao đổi xin vui lòng gửi tới:

Ms. Nguyễn Thị Thanh Tú

Email: vcres@vepr.org.vn

Hotline: 0906 069 196

NHỮNG TÁC PHẨM DỊCH KHÁC

TLD_01 Quyền lực bị kìm hãm: Nguồn gốc những nghi ngờ chiến lược chung trong quan hệ Hoa Kỳ-Trung Quốc.

TLD_02 Sự ảo tưởng về sức mạnh của Trung Quốc.

TLD_03 Thay đổi trong điều hành chính sách vĩ mô: Khởi động chương trình nói lỏng định lượng kiểu Trung Quốc.

TLD-04 Tái cân bằng cho Chiến lược tái cân bằng: Phân bổ nguồn lực cho chiến lược ngoại giao của Hoa Kỳ ở khu vực châu Á - Thái Bình Dương

LIÊN HỆ

Chương trình Nghiên cứu Kinh tế Trung Quốc thuộc VEPR (VCES)

Viện Nghiên cứu Kinh tế và Chính sách (VEPR)

Trường Đại học Kinh tế, Đại học Quốc gia Hà Nội

Địa chỉ: Phòng 707, Nhà E4
144 Xuân Thủy, Cầu Giấy
Hà Nội, Việt Nam

Tel: (84-4) 3 754 7506 -704/714

Fax: (84-4) 3 754 9921

Email: nguyen.thanhtu@vepr.org.vn

Website: www.vepr.org.vn

Bản quyền © VCES 2014